

Novice.

— **Osobne vesti.** Deželnega sodišča predsednikom v Trstu je imenovan višji državni pravdnik ondi gospod Mihael Urbančič. — G. dr. Jos. Suppan, ravnatelj kranjske hranilnice v Ljubljani, je povodom izstopa kot član iz državnega sodišča dobil komturni križ Franc-Josipovega reda.

— **Zlato mašo** praznovala sta na Veliki Šmaren v ljubljanski stolni cerkvi preč. gg. kanonika Anton Urbas in dr. Andr. Čebašek. Prvi je daroval slovesno sv. mašo ob 6. uri zjutraj, drugi pa ob 10. uri dopold. Še na mnogaja leta!

— **Slovenska šola v Trstu.** Proti odloku c. kr. namestništva v Trstu, da to ne more siliti mestne občine tržaške, da bi ustanovila v Trstu slovensko ljudsko šolo, so se Tržaški Slovenci pritožili na ministerstvo. Ta rekurz natančno podaja položaj tržaških Slovencev glede šolstva. Upajmno, da se bo pravičnemu rekurzu ugodilo.

— **Zahvala.** Povodom IX. velike skupščine družbe sv. Cirila in Metoda v Novem mestu dne 7. avg. t. l. javlja vodstvo svoja hvaležna čutila tem potom vsem, ki so pripomogli na ta ali drug način do tako sijajnega uspeha. Imenom pa se zahvaljuje I. moški ljubljanski podružnici za prireditev koncerta na čast skupščinarjem v predvečer 6. avgusta v Ljubljani; vsem prebivalcem ob dolenski železnici, ki so 7. t. m. spričali svojo naklonjenost družbi s tako mnogobrojno razobešenimi zastavami širom vse dolenske železniške proge in s streljanjem, osobito g. pl. Trbuhoviču, ki je deležnikom na čast naktil in ob povratku razsvetlil svojo graščino, slavnemu bralnemu društvu v Trebnjem, katero je na kolodvoru družbo počastilo z lepim nagovorom po g. notarju Orožnu, novomeški moški podružnici na vsem prijaznem trudu in za prekrasno prireditev vsprejema: zastopniku Novega mesta preblagorodnemu gospodu županu Perku, ter gosp. prvomestniku podružnice sv. Cirila in Metoda v Novem mestu Iv. Krajcu in g. not. dr. Pozniku za navdušene vsprejemne nagovore na Straži, vsem Novomeščanom za bratski vsprejem na straškem kolodvoru in v veličastno okrašenem mestu, sl. mestni godbi za lepo in vstrajno igranje, č. konventu oo. Frančiškanov za Božjo službo v njihovi prijazni cerkvi, slav. „Dolenjskemu pevskeemu društvu“ za veličastno cerkveno in koncertno petje; gospej Gutnikovi in gospi Kadivčevi ter čast. litijskim Slovenkam za skupilo kokard v materijalni prid družbi; vsem dopošiljateljem laskavih nam telegramov; vsem čast. zborovalkam in zborovalcem; vsem čast. delegatom naših posamičnih podružnic, sploh vsem udeležnikom, ki so vsak po svoje sodelovali ob preprijetnem bivanju mej prijaznimi Novomeščani.

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

— **Pri odkritju Cigaletovega spomenika** v Črnem vrhu nad Idrijo dne 26. avgusta t. l. sodelujo moški zbor idrijske čitalnice, slavnostni govor ima pa drž. poslanec g. dr. Andr. Ferjančič. K lepi slavnosti se vabija rodoljubje in čestileci Cigaletovi.

— **Sestanek slovenskih in hrvatskih abiturjentov.** Slovenski in hrvatski abiturijenti imajo že nekaj let to lepo navado, da menjaje enkrat v Ljubljani, enkrat v Zagrebu prirejajo sestanke, ki imajo lep namen mejsebojnega spoznavanja. Ti sestanki so prav pomenljivi. Abiturijenti naj bi se idoč mej svet drug drugega navdušili za delo v prid Slovanstva. Tak sestanek so imeli abiturijenti letos v Ljubljani. Veselica, ki so jo tem povodom priredili dne 14. t. m. pri Ferlinču v korist družbe sv. Cirila in Metoda, je pokazala, da rodoljubje vedo ceniti idejalne težnje mladih Slovanov. Veselica je vspela prav lepo, Ferlinčev vrt je bil pretesen za vse goste, zabava je bila živahna in le nekaj je kalilo večer, da je slavna deželna vlada črtala par lepih točk programa.

— **Veselica šentpeterske moške in ženske podružnice sv. Cirila in Metoda** v Ljubljani, vršivša se dne 12. avgusta pri Hafnerji vspela v vsakem oziru lepo. Sodelovalo je pohvalno pevsko društvo „Ljubljana“ in godba pešpolka št. 27. Burno odobravanje pa je žel izvrstni govor preč. g. kurata Ant. Koblarja. Zares živo je razlegal stremljenje družbino in opisoval delovanje nasprotnih enakih družb. Prepričan sme biti preč. gosp. kurat, da je marsikaterega mlačnega prijatelja družbe ta večer spreobrn timerisknega podpiratelja prekoristne naše šolske družbe. Kosmatih dohodkov je vrgla veselica 371 gld. 96 kr. Napolnjen prostran vrt Hafnerjev je pričal, kake simpatije vživa družba sv. Cirila in Metoda in vsakega rodoljuba more le veselje navdajati, da se te simpatije ne ohlade, temveč rastejo, kar se vidi ob vsaki ednaki priliki.

— **Vojaške vesti.** Dne 14. t. m. pričele so se vaje tukajšnjih domobranskih bataljonov št. 24 in 25, h katerima je ta dan došlo do 1200 rezervistov. Dne 27. odrineta oba bataljona v ribniško in kočevsko dolino, kjer se bodo vršile velike vaje deželnih brambovcev. — Brigadne vojaške vaje vrše se v ljubljanski okolici, dne 27. t. m. pa se prično v cerkniškem in loškem okraji divizijske vaje, katerih se udeležijo pešpolki št. 27, 87, 97, lovska bataljona 7 in 31, edna divizija 8. huzarskega polka, ljubljanski in goriški topničarski polk in sanitejci. Dne 7. sept. se vaje končajo.

— **Deželni odbor** bode iz deželne trtnice pri prisilni delavnici oddal jeseni t. l. ali spomladi 1895. l. 50.000 vkoreninjenih cepljenih ameriških trt. Cepljene so z laškim rizlingom, črn timerisknem burguncem, zelenom („vipavskim“), modro portugalko in rulandcem. Trte se bodo oddajale po 5 gld. za 100 komadov, oziroma tudi brezplačno namesto denarnih podpor, katere sme deželni odbor dovoljevati malim neimovitim vinogradnikom, za nasaditev ameriških vinogradov. Vinogradniki, kateri žele kupiti trte, naj se zglase ali pri svojih županstvih ali pri deželnem odboru najdalje do 30. septembra t. l. Oni vinogradniki pa, kateri žele denarno podporo za l. 1895., oziroma brezplačno cepljene trte, naj se pri svojih županstvih zglase tudi najdalje do 30. septembra 1894. l. tem naznanijo, ali in koliko sveta imajo že pripravljenega za nasaditev trt ali ga mislijo do spomladi 1895. leta pripraviti, ali je dotični svet že poprej bil vinograd, koliko trt in kedaj jih žele dobiti. Županstva morajo potem vse prošnje s potrdilom glede premoženjskih razmer odposlati deželnemu odboru, kateri se na pozneje vložene prošnje ne bode oziral.

— **Vipavska vinarska zadruga.** V Vipavi se je osnovala „vinarska zadruga“, kateri je namen pospeševati uapredek in razvoj vinarstva s kupovanjem in prodajanjem grozdja in vina, z napravo uzornih vinogradov, pivnic in skladišč tudi izven vipavskega okraja in podpiranjem članov v teh strokah gospodarstva. Ob letošnji vinski trgatvi otvori „Vipavska vinarska zadruga“ svoje skladišče in pivnico v Ljubljani, kjer se bodo vipavska vina poskušala in prodajala. Opozarjajo se že zdaj krčmarji in vinski kupci na to skladišče. K zadrugi je moč pristopiti vsakemu kot udeleženec. Delež znaša 10 gl., vstopnina 2 gld. Rok za plačevanje deležev je določen za dosedaj pristopivše člane do 1. septembra t. l.

— **Isterska vinarska zadruga v Pulji** je odprla zalogo svojih vin v Novem mestu. Prijateljem isterskih vin je dana prilika, da si lahko nabavijo dobro kapljico. Da je vino pristno, za to je porok zadruga, ki nima namena spekulacije, temveč ji je smoter narodnogospodarski, zboljšanje vinorejstva v Istri.

— **Kmetijskega tečaja**, ki se je pričel minoli pondeljek v Ljubljani, se udeležuje 12 ljudskih učiteljev.

— **Razstavo prašičev** priredi kmetijska družba kranjska v jeseni v Novem mestu.

— **Kongres za higijeno in demografijo.** Od 1. do 9. septem. letos bode zboroval v Budimpešti VIII. mejnarodni kongres za higijeno in demografijo. Na programu razprav glede

higijene so mnogovrstna vprašanja, katera se tičejo nalezljivih bolezni in epidemij, obrtnih in poljedelskih delavcev, otroške dobe človeške, šol, živil, mest, javnih poslopij, rešilnih naprav in še drugih običaj ali posebnih higijeničnih odnosov. Oddelek za demografijo se bode bavil mej drugim z zgodovinsko demografijo in z demografsko tehniko, poleg tega pa s statistiko v raznih smerih. Mestno občino ljubljansko bode zastopal na tem shodu g. mestni fizik dr. Kopřiva. — Pristop h kongresu pa je dovoljen vsakemu in zglasiti je vdeležbo generalnemu sekretarijatu kongresa v Budimpešti.

— **Pogorelo** je v Paliči na Pivki dne 31. julija t. l. 8 gospodarjev. Gasilci iz Št. Petra, Zagorja in Postojine so prišli gasiti in le tem in gg. Križaju in Medici iz Št. Petra, ki sta tudi na kraj nesreče poslala svoje tri brizgalne z delavci, se je zahvaliti, da ni pogorela vsa vas.

Anarhisti.

Sedaj se je izvedelo, da je Carnot navadno nosil železno srajco pod obleko. Tisti dan jo je pa bil odložil zaradi vročine. Mislil si je, da ni najmanjše nevarnosti, ko ga vse tako veselo pozdravlja. To je pa bila njegova nesreča. Da je imel srajco, bi ob nji bilo odletelo bodalo.

Vikar iz Monta Viscontija je obiskal Caseria v ječi, obgovarjal ga je, da naj se izpove. Ni ga mogel pregovoriti preveč je utrjen v neveri in anarhizmu. Morilec se je izjavil, da ga veseli, da bode javno obglavljen. Nekak ponosen je na to, da njegovo usmrtenje pride gledat več ljudij. Župan Caseriove domovinske občine je dobil že več pisem, v katerih mu častitajo anarhisti, da je župan v občini, ki je domovina tacega anarhističnega junaka. V nekem pismu stoji, da so že izžrebani trije tovariši, ki maščujejo Caseriovo smrtno obsodbo. Sklenjeno je, da usmrtijo predsednika francoske republike Kazimirja Periera, italijanskega ministerskega predsednika Crispija in policijskega ravnatelja v Rimu. V pismu dalje stoji, da anarhistična zveza šteje milijon delavcev, ako se tudi prišteje Rusija.

V Italiji je navada, odkar je odpravljena smrtna kazen, da se vlada obrne do dotične vlade za premembo kazni, ako je kak Italijan v inozemstvu obsojen na smrt. Ta korak ima navadno tudi uspeh. Za Caseria se pa italijanski vladi ni zdelo umestno posebno se potegovati. Formalno je tudi takoj prosila pomiloščenja kazni, da se ohrani stara navada, ali je to storila v taki obliki, da je francoska vlada videla, da je tudi italijanski najljubše, da se smrtna kazen izvrši. Včeraj zjutraj malo pred peto uro so v Lyonu usmrtili Caseria.

Italijanska vlada je že odposlala tristo anarhistov v kazensko naselbino na otok Asad pri Afriki. Več anarhistov pa še v kratkem tja odpošlje, da se tako država očisti nevarnih elementov.

V Dijonu na Francoskem obsodili so tri anarhiste v večletno ječo zaradi proslavljenja Caseria in pa zaradi anarhistične propagande. Proslavljenje anarhistov hoče vlada odločno preprečiti, ker je več mladih ljudij s tem se zapeljalo v anarhizem, ko so slišali, kako proslavljajo anarhiste in njih junaška dela. Nekateri ljudje si namreč žele z anarhizmom pridobiti slavno ime.

Ravnatelj železničnih fužin v Vidcu na Laškem je dobil od anarhistov več pisem, v katerem mu preti, da ga zadene jednaka usoda, kakor je Carnota, ako ne poviša plače delavcem. Pismo je ravnatelj izročil policiji in začela so se preiskovanja.

Velika obravnava proti anarhistom v Parizu za vlado ni imela zaželenega vspeha. S to veliko pravdo mislili so uničiti anarhizem. Državni pravdnik je bil tudi porabil vso svojo zgovornost, da bi porotnike prepričal o krivdi. Vsa njegova zgovornost ni nič pomagala. Porotniki so razen treh vse oprostili, jeden pride v 15, drugi v osemletno ječo zaradi tatvine, jeden v šestmesečno zaradi nedovoljene nošnje orožja. Pri tej obravnavi se je pokazalo, da je znani anarhist, učeni filozof in zemljepisec Reclus učil, da je v anarhistične namene tudi tatvina dovoljena. Državni pravdnik je rekel, da jako obžaluje, da ni novi anarhistični zakon že poprej veljal, da bi on bil začel zatožbo proti Reclusu.

Radikalni in socijalistični listi so jako veseli, da so oproščeni skoro vsi zatoženci in pišejo, da je to zmaga svobode. Zmerno republikanski časopisi se pa boje, da bodo anarhisti sedaj dobili le še večji pogum.

Tudi Zjedinjene države imajo že strah pred anarhizmom. Sklenil se je zakon, po katerem se zabrani prihod in bivanje vsem tujim anarhistom v Zjedinjenih državah. Posebni uradniki bodo v pristaniščih pazili, da se v Ameriko ne priplazijo anarhisti.

— **Nesreča.** Dne 7. t. m. se je splašil konj g. Vrha iz Dolenjega Zemuna in pridiral v Ilirsko Bistrico, kjer je poteptal in smrtno poškodoval 77letnega gluhega krojača Ivana Bilca.

— **Toča.** V Istri je zadnji čas pobila v več krajih toča, zlasti okrog Motovune. Na Koroškem je toča uničila vso žetev v krški dolini. Šla je tako debela kakor kurja jajca.

— **Zaradi razžaljenja cesarja** je bil v Gorici obsojen v dveletno ječo 33letni mornar grof Adelchi Panigai. Dne 10. julija je v Ismajli v neki gostilni grdo zabavljajl čez cesarja in tamošnjega avstrijskega konzula.

— **Samomor v Mariboru.** V Mariboru se je obesil neki dragonec, ki je bil sluga pri nekem častniku.

Iz Bosenske Dubice se nam piše: Pri nas je huda suša, ves mesec julij ni bilo dežja. Zemlja je razpokana. Pridelki so se posušili. Koruze bode polovico manj, nego bi jo bilo tako. Ajda je jedva ozelenila. repe še nismo sejali. Žito sploh je dobro obrodilo. Koruza je dražja od pšenice in se plačuje mernik, ko je še na slebu po 1 gld. Po gostih tukajšnjih gozdih so se jako zaplodili volkovi in pograbili mnogo živine. V nedeljo dne 22. julija bil je nanje velik lov. Ubili so 2 volka ali k nesreči tudi obstrelili 2 gonjača, ki sta v praproti gonila. Težko je jima zdravnik svinčenke izvlekel. Jeden ostane hrom na roki. Na njiju je streljal upravitelj okrajne izpostave in mora zato plačati zdravniške stroške, za pokvarjeno roko pa 600 gld. Dne 5. t. m. sta se v Dubici skregala tesarja pravoslavni Marko Zec in katolik Andrej Simčič, ker je zadnji prvemu prevzel neko delo. Zec je Simčiča tako hitro zabodel z nožem, da ljudje niso imeli časa zabraniti. Oba sta huda žganjarja. Zato se je pa ostro ukazalo gostilničarjem, da ne smejo dajati več pijače, kakor za potrebo. Vsako nedeljo pa dosti pijancev zapro, da potem v ponedeljek ceste pometajo.